

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Dr. Bleiweis in Deschmann.

Od Save 27. julija. [Izv. dop.]

An's Vaterland, an's theure schliess dich an; das halte fest mit allen deinen Kräften, pravi pošten, navdušen domoljub, ženjalni nemški pesnik Schiller!

Kozmopolitizem je nezmislj, dokler bode človeku, bivajočemu v tujini, vstajalo v oprsju domotožje po ljubem domu otročjih let, dokler bo človek vzklikol: ljubo doma, kdor ga ima! —

Naravni zakon terja domoljubje, terja ljubezen do ozemlja, kjer je človek mlade svoje dneve preživel, terja ljubezen kategorično do ónega ljudstva, katerega jezik je prvokrat govoril, katerega pleme se izražuje v njegovem duhu in v njegovej fizični naravi, in pod krinko kozmopolitizma skriva se le samopasnik brez poštenega mišljenja, ki želodčevo geslo deklamuje: ubi bene, ibi patria.

Zgodovina razvoja narodov evropskih nam na vsakej strani javlja, da je zdajšnja kultura evropska le mogoča bila po tem, da so se narodi posamezno izgojevali na podlagi svojega narodnega značaja in klic slavnega Götheja: weltkultur ima le smisel v tem oziru, ako vsak plodove, izražene na zemlji narodnega duha, v svetišče vseh narodov omike prinaša. Narod hodi v šolo pri narodu, kojega je ugodnejša lega, klima itd. postavila v položaj, kjer si večjo omiko pridobiti mora; ali tudi ta učenec ne priseza na besede tega omikanejšega naroda-učitelja, individualnost je, in na temelju te narodne individualnosti le sprejema nauke izobraženejšega učitelja.

Tu, v tem je razpotje, kjer vodi pot v pošteno domačo vas in v samopasne kozmopolitizma, in na teh potih najdemo na enih drja. Bleiweisa, na drugem Deschmanna.

Oba sta sinova prekrasne Krajne slovenskih tal, obema je genij naroda te Krajne boter bil pri krstu, oba je zazibavala ljubka pesen te lepe Krajne, okinčane s svojimi v nebo kipečimi vrhovi, svojim Bledom, svojimi gozdi in ravninami v spanje in oba imata zapisano v vsem svojstvu, da sta slovenskega naroda sinova; ali jeden javlja v vsakem činu: „domovine predrage se okleni“ in drugi popeva na vse grlo: „kjer je dobro je moj dom“.

Ko je za časa življenja teh mož prišla doba trpljenja za rodno jim ljudstvo; ko se je v svitu kulture 19 stoletja delati začelo na to, da se te lepe, prekrasne pokrajine tja do ljubke Adrije tujemu, mogočnemu življu priklopé ter njeno ljudstvo zatira pri domačem ognjišču, klical je dr. Bleiweis z vso energijo navdušenega moža: „branim dom in narod“; Deschmann na vse moči: „nemško do Adrije“! — Prvi se je govora narodovega učil, ga sam kolikor možno razvijal ter s tem domačim govorom narod svoj budil k opreznosti, budil ga na delo in boj za svoje svojstvo in drugi se je sramoval tega ljubega domačega reka in govoril vse, bodi slabo, bodi dobro tujine, pozdigoval je na altar češčenja, ter Bogu bodi potoženo, domače ljudstvo domačinska tla grdil pred drugim svetom, kolikor so mu moči dopuščale. Prvi je bil ljub prijatelj svojega ljudstva, drugi je vsakako najmanjšo grdobito tega ljudstva poveljano obešaval na veliki zvon, upil mej svet, da je divje to ljudstvo in aplandiral, če je kak tuj pritepenec imenoval naš dom: „schweineland.“

Kakšen razloček mej tema možema! — Brez strasti se ničesar ne dožene na svetu; oba ta moža sta strastno težila po svojih svrsetkih. — Pisali smo november 1878 in v ne ravno majhen mestu slovenskega ozemlja poklonjevalo se je vse ljudstvo po vseh stanovih

starčeku, kojemu je osoda dala doživeti 70 leto. In doživeli smo 24. in 30. junij in 4. julij 1879 in vsi stanovi tega ljudstva so izbacoli moža iz vrste ónih mož, kojim nad vse zau-pajo! — Dr. Bleiweis — Deschmann! O obeh se lahko reče, da stojita na vrhuncu časovne omike, oba sta duhovita sinova slovenskega ljudstva, ali kateri teh je na razpotji pravo pot sledil? — „Domovine predrage se okleni,“ tam je neki krepka korenina moči, tam pa v brezdomovinskem kozmopolitizmu Dežmanovega kova je reva doma, reva, ki pohojeva moža osivelih las z besedami: ti si želodcu sledil in teh mož ljudstvo ne venča! Še jedenkrat trdim, oba ta dva moža sta talenta slovenska in ne morem reči, neumnost je Deschmanna tirala v službo tujine; on je videl pravi pot, sledil mu nekaj časa, — ali zapustil ga je; — ubozemu slovenskemu ljudstvu zvest biti, zvest biti v trdih bojih proti dosti močnejšima sosedom! — tega nij premogel Deschmann: — kakšen razloček mej tema možema!

Ko je dr. Bleiweis svoje 70 leto dosegel, poslala je mej drugim vsa slovenska mladina svoj prav gorak pozdrav temu starčku — domoljubu; kdo te poštene mladine pa je Dežmana vsaj miloval pri padcu dne 30. junija in 4. julija 1879! — Zavriskala je ta mladež, zavriskala po najboljšem cvetu, po vseučilišnikih in „kar mladina urje, je večno, vaša vednost mine“, pravi Börne. — „An's Vaterland, an's theure, schliess dich an, — das halte fest mit deinem ganzen Herzen, — hier sind die starken Wurzeln deiner Kraft!“ —

— a —

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. julija.

Iz **Krakova** se poroča, da se bodo teh dni enkrat na Dunaju sešli vodje Čehov

Listek.

Jurasor.

(Spisal Cestnikov.)

V taistem času, ko so še bile tri krave za dva groša na Hrvatskem, je tudi jurasor bil ugledniji gospod, nego bi si morda kdo mislil; nij bil imenovan po velikem županu, niti po banu, ampak prav po starodavnej konstitucionalnej šegi si je narod pri glavnej županijske skupščini izbral ali izvolil svojega velikega sodca ali pa jurasora, kateremu se je tudi rekel, da je mali sodec.

Kadar je bila reštavracija, in ta je bila vsako tretje leto, se je zbrala vsa inteligen-cija v županijske dvorani, pa tudi plebu nij bil vstop zabranjen. V kakšnem konkretnem pravu glasovanja nij bilo govora, tudi se nijso glasovi brojili, nego votum je imel vsak člo-

vek, ki nij bil mutast, če je le hotel kričati, pa kdor je imel jakši glas, tem boljši votant je bil. —

Pravo kandidiranje je pripadalo velikemu županu, in koga ta nij hotel kandidirati, temu nijso koristili glasovi vsega sveta, ko bi še tako glasni bili, ampak če je bil dotičnik li terat, to je, če je znal čitati in nekaj malega pisati, je mogel biti kandidiran za mesto jurasorsko, ako je imel kaj zlahte mej županij-sko hierarhijo, ali če je bil mlad in še ledičen.

Veliki župan ali kakor so ga navadno imenovali „supremuš komeš“ na predsedniške stolici sedeč, je imenoval tri kandidate in je rekel, stavimo, tako-le: „za mesto jurasora v Suhej mlaki predlažem: Cigovića, Digovića i Migovića!“

V tem hipu so se stvorile tri gručice, prva je zgrabila in kvišku vzdignila kandidata Cigovića, druga Digovića, tretja Migovića, in kri-

čali so vsi iz vsega grla, kolikor je kdo najboljše mogel, vsak ime svojega kandidata ali izvoljenca. Ta krič je trajal po četrt ure, če je bilo všeč županu, če ne, je uže v nekaterih minutah zazvonil v znamenje, da je izbor končan. Ko je vika potihnila, je izgovoril supremuš komeš te le znamenite besede: „Zdi se se mi, da sem čul največ glasov za Migovića — poglaviti gospodin Migović je torej jurasor v Suhej mlaki!“ — „Živio! Migović živio!“ se je razlegalo po dvorani, tudi óni so kričali živio Migoviću, ki so prej glasovali za Cigovića in Digovića, katera sta pa se ve da propala, ter ju zdaj nobeden nij hotel več pogledati, dokler nijsta prišla zopet v kandidacijo.

Potem se je volilo dalje po istem načinu, in ljudje so zares mislili, da so izvolili tega ali ónega, in nijso ni sanjali, da je vsakega izvolil sam veliki župan, kakor se mu je htelo, ter da vox populi nij vselej tudi vox dei.

in Poljakov, da se bodo o bodočem skupnem delovanju posvetovali.

O sporazumljenju Čehov z Nemci piše „P. Lloyd“: „Zahteva Čehov so jako zmerne in pametne“; o ustavovernej bivšji stranki pak pravi, da „nobena velika stranka ni še v vladi vdomačila tako obupnega stanja kakor ustavoverna; nikdar ni bila še nobena stranka pokazala se tako popolnoma nezmožno za složno vlado ali za složno opozicijo, kakor ustavoverna. Ustavovernej stranki, ki je uže sama nad soboj obupala, tudi mi (Magjari) ne moremo pomagati.“ — „Politik“ pa pravi o sporazumljenju Čehov z Nemci, da bi taka razpravljanja nič ne koristila Čehom, ker ustavoverna stranka je zdaj popolnoma nezmožna in si Čehi lahko na svojo roko pridobé, kar si želé. In to je res. Zdaj ko gre ustavovernej stranki za kožo, kesa se, da se nij preje, ko je bil še čas, s Čehi pogodila. Tačas pred dvema mesecema je pak samo na svoje gošpodstvo mislila.

Vnanje države.

Bolgarsko ministerstvo je predlagalo, naj se v vshodnej Bolgariji uvede obsadno stanje zaradi nemirov, ki jih delajo mohamedani.

Iz **Aten** se poroča, da se bo napravilo v Margemici tretji ostrog za vojake. Vlada grška bode zahtevala kredit za 18 milijonov.

Egiptovski podkralj je zahteval, da mora njegov poslanik v Carigradu imeti sedež in pravico glasovanja v turškem ministerskem svetu.

V severnej **Albaniji** so se 20. t. m. kakor poroča „P. C.“ krvavo stekli muslimani in katoliški Albanci. Urok je bil ta, ker je neki mohamedan umoril jednega bosenskega beguna, a za to nij bil nič kaznovan. Prebivalstvo tam se še nij umirilo in turška vlada je ukazala Naziv paši in Muktar paši, da naredita mir.

Turški sultan je vendar sprejel Kairdinove pogoje, katere smo omenili v zadnjem listu. Veliki vezir bode po svoje zdaj zložil ministerstvo. Iz ministerstva bodo morali odstopiti „lev plevenski“ Osman, Said, Savas in Kadri paša in 40 okolo osebe sultanove nadomestilo se bode z družimi.

Dunajskemu „V.“ se piše iz **Rima**, da bode imenoval papež nuncijs na Dunaju, v Parizu, Madridu in Lisabonu kardinalom in bodo na njih mesta prišli drugi diplomatični zastopniki kurije.

O novem jedva sestavljenem ministerstvu Cairoljevem pak se poroča, da ne stoji na trdnih nogah, in da se bode zopet premenilo. Italijanski parlament pak se je odložil do meseca novembra, ker zastopniki nijso hoteli hoditi k sejam. V zadnji seji je bilo navzočih 60 poslancev.

Iz **Pere** se poroča, da parnika „Rusija“ in „Peterburg“ neprenehoma vozita ruske vojake iz Burgasa v Sevastopol.

Dne 25. t. m. je bilo šlo v **Londonu** nekoliko judov k lordu Salisburyju zaradi ru-

munskega judovskega vprašanja. Lord Salisbury jim je dejal, da jim določno ne ve povedati, kako da se bo to vprašanje rešilo. Anglija je, odkar se razpravlja to vprašanje delovala iskreno složno z Nemčijo, Francijo in Italijo. On ne veruje, da bi vlasti odstopile od svojega dejanja, katero so v Berlinu dovršile, ker so priznale neodvisnost Rumunije samo za to, da ta preustroji svoje notranje zakone. Rumunija se mora koncem za svojo neodvisnost zahvaliti Rusiji, ali v prvi vrsti vsled krimske vojske Angleške, Francoske in Italijanske. Nes pametno bi ravnala Rumunska, dejal je, ko bi ne hotela izpolniti pogojev berlinskega dogovora, kajti pri vsakem prvem preobratu bi odvisel nje obstanek samo od tega, da strogo izpolnjuje mejnarodne pogodbe.

Dopisi.

Iz Vipavske doline 27. julija.

[Izv. dop.] Torej tudi o priliki zadnje učiteljske konference v Vipavi si nijso mogle nekatere učiteljske kukavice kaj, da ne bi pred svetom osvedočile svoj „furor teutonicus“. Rajši zaključiti zborovanje, nego da bi se zapisnik sestavil v domačem deželnem jeziku! Še le možatemu, energičnemu postopanju nekaterih učiteljev, ki še hranijo v srcu poštenost in hvaležnost do naroda svojega, se je zahvaliti, da nijsmo doživeli nov insult na naš mili materni jezik. Koga ne bi rdečica srda oblila, videti, kako sinovi svojega naroda in ob enem možje, kateri imajo važno nalogo odgojevanja naše mladine, ki imajo prelepi poklic, vnehati v nežnih prsih oni vzvišeni, najblažji čut, ki ga zovemo patrijotizem, — kako ti možje povsod in pri vsakej priliki pridigujejo, in skušajo širiti dogme brezdomovinstva, renegatstva in gnjusnega kruhoborstva. Tudi iskrice pravnega čuta némajo ti ljudje v svojih prsih, sicer bi vedeli, da moramo biti hvaležni ónemu, ki nam daje kruha. In v tem slučaju je kruhodažalec naše slovensko ljudstvo, katerega velika večina se svojimi krvavimi žulji radostno pripomore za povzdigo našega narodnega šolstva. In za vse to se skuša vničiti temu ubogemu ljudstvu njegovo narodno individualnost! To je torej plačilo?

Mej ónimi, ki so glasovali za „schliesen“ so bili se ve da tudi naši „Zwergvereinerji“, in da mej temi tudi ónega glasovitega Hrabroslava nijsmo pogrešali, kdo bi to en trenotek mislil?

Ali da bi videli vi tega moža, ki zdaj skuša „ustavoverno“ ulogo igrati in pota germanizaciji gladiti, pred malo leti, tako nekako leta 1873, čudom bi se čudili tolikej breznačajnosti, katero on zdaj kaže.

Takrat nij bil nikdo varen insultov in tudi precej obilne roke tega „odgojitelja mladine“, kdor nij bil z njim jednaci misli. Teda bi bil mož najraje uničil vse, ne samo kar je dišalo po nemčurstvu, ampak sploh, kar je bilo bolj premišljenega značaja. Kdor je le enkrat občeval s poštenimi mirnimi uradniki, hajd z njim na „proskriptionslisto“. Pravi „rdečkar“ je bil. Dalje govoriti nečem, ker dotakniti bi se moral rane na našem narodnem telesu, ki se je komaj nekoliko zacelila.

In denes uganja isti Hrabroslav svoje alotrije v „zwergvereinu“, denes je tlačan necim učiteljskim strahom. Res nedoumljivo nam je, kako more pošten človek, ki ima le količkaj možatega prepričanja v svojih prsih, tako pasti iz jednega ekstrema, ki pak je bil vsaj pošten, v drugega nepoštenega. Skrajni čas bi bil, da bi se z ljudmi te vrste nekoliko energičneje postopalo. Res, da bo kdo tu pa tam, ki ga menimo narodnega, odpadel, kar pa nič ne dé. Tem bolje! Narod naš je pri zadnjih volitvah sijajno pokazal, da more stati na lastnih nogah, pokazal je na slovesen način svojo narodno zavest, torej se nam nij treba bati vsake male sapice. Želeti bi le bilo, da bi se prej ko prej izvršil ta čistilni proces, da se znebimo domišljivih neznačajnih elementov. Potem bode smelo naše ljudstvo ponosno reči: Malo nas je, a smo ljudi.

Iz Šent-Jarnej na Dolenjskem 22. julija. [Izv. dopis.] (Shod dolenjskih mestnih gard.) 25 let je minolo, kar so se zadnjič zbrale mestne garde dolenjskih mest v lepem Šent-Jarnej. Pretečeno nedeljo vršil se je zopet v Šent-Jarnej lep praznik, lahko smelo rečemo, ljudska veselica v pravem smislu besede. Ob osmej uri zjutraj vmarširale so krška, kostanjeviška in novomeška garda, vsaka se svojo zastavo, na čelu jim godba v Šent-Jarnej. Ogromno število ljudstva kakor tudi gospóde prišlo je skupaj. Ob 9. uri zjutraj vršila se je na prostem pod milim nebom maša, katero je vrli novomeški kanonik Mlakar celebriral. Mei mašo prebral jim je evangelij, ter tudi meščane ogovoril. Z iskreno radostjo moramo priznavati, da tako izvrstnega cerkvenega govora še nijsmo kmalu čuli. G. kanonik je omenjal, da moramo zmirom zvesti ostati cesarju, ki je dober katolik, ter po očetovsko skrbi za nas! Kako nas ljubi, pokazal je sosebno pred 4 leti, ko je Novomeščanom daroval krasno zastavo. Varovati se pa moramo sovražnikov, kajti mnogo jih je, ki so

To pa nij prečilo, da je po dovršeni volitvi vsak izvoljenec svoje volilce vodil v krčmo, to mu je celo dolžnost bila storiti pred in po volitvi, ker sicer bi nihče ne bil kričal njegovega imena, ko je bilo kandidirano, in to se je moralo zgoditi, ker drugače bi bil vendar le mogel priti supremuš komeš v zadrego, ko bi samo iz jednega grla in to iz kandidatovega slišal ime Migović.

Zdaj vemo, kako je postal Migović jurasor. — To je precej lahko šlo, ker je imel starejšega brata velikega sodca v županiji in svaka za vice notariuša, celo supremuš komeš je bil krstni kum njegove sestre materi, in kričali so pa tudi dosti njegovi volilci, čeravno jih je Digović imel precej več kakor on, pa nijso bili tako navdušeni, kakor so bili njegovi, ki so si v ta namen celo noč pred izborom močili grla.

Kako in kaj bo delal novi jurasor, zato

Migovića nij bilo strah; vedel in znal je dobro, kaj in kako delajo drugi jurasori, pa si je mislil: „bom tudi jaz tako delal kakor drugi, pa bo.“

Neumen ravno nij bil Migović, to ne, saj je bil plemenitaš uže po rojstvu in v latinske šole je hodil, tudi Verböcia je preštudiral, ko je še bil „honorarius vice-pisarius“, pa jezik je imel dober, kakor malo kdo v njegovej županiji, in to je zadostovalo; pisarilo se tačas še nij toliko kakor dandenes, in to je bilo ravno prav Migoviću.

„Z jezikom bodem uže nekaj napravil“, si je mislil, „s peresom in s črnilom se pa ne bom dosti ukvarjal, zakaj bi tudi, ker glavna stvar v naših konstitucionalnih odnosajih vendar le ostane govorniški talent in ta mi bo pripomogel, da pridem na glas kot govornik v županijskih skupščinah, potem mi se odpre pot do vice komeša.“

Kakor je mislil, je tudi storil; peresa nij vzel v roko, razen v največji sili, če je moral podpisati kaj, vse drugo je znal napraviti pisar, ki je bil podjedno honorarius vice-notarius, razprave pak je vodil ustmeno pod košatim orehom v sodbenem dvorišču po leti, po zimi pa v svojej postelji ležeč, kar je ljudem bilo čisto po volji.

Hud nij bil Migović ali okrutn z ljudstvom, kakor so bili nekateri drugi junaci, ki so najrajši s palico krojili pravico, ampak je živel kakor z inteligencijo tako tudi se svojimi podložnimi v najboljšem sporazumljenju. Ker nij bil oženjen, mu sicer nijso ljudje nosili prascev in puranov na dom, kakor so jih nosili drugim gospodom njegove vrste, ampak k večjemu je on zabredel tu pa tam do katerega selskega kneza ali starešine, in ti so bili prav veseli, da jih je počastil jurasor. Kar je bilo na, boljšega in najlepšega pri hiši, je stalo

zoper cesarja. Oni hodijo v ovčjej obleki, v srcu pa so zgrabljivi kakor volkovi. Kaj pa je večja sreča za vas ali občino, kakor če sosedje v miru mej soboj živé. Zategadelj moramo skrbeti, da se ohrani ali ustanovi mir mej narodi! To je nekako bil glavni zapadek govora!

Mej mašo svirala je novomeška godba prav dobro. Ljudstva kakor gospôde bilo je vse polno. Kraj, kjer se je maša brala, bil je lepo okinčan. Slovenske zastave vibrle so mimo cesarske in cerkvene! Kaj bi neki za- tiški davkar Lillleggg rekel, ko bi to videl?

Gosp. Schönwetter je Krščanom in Ko- stanjevičanom bil prepovedal mej mašo salve dajati, in sicer „aus polizeirücksichten!“ ...

Po maši šli so meščanje v bližen log, ter tam po vojaškeji navadi pod milim nebom ko- sili. Za sprejem bil je narejen obok z napi- soma: „Slava vrlim meščanom“, in „Vereint durch liebe zum vaterlande“. Tudi sem prišlo je drugo ljudstvo. Godba svirala je do poznega večera, ter krasne Dolenjke plesale so, da je bilo veselje.

Rekli smo uže začetkom, da je bila ta veselica prav narodna, ter imela skozi in skozi naroden značaj. Prepričali smo se danes še bolj, da je narodna ideja uže pro- dila mej Dolenjci, sosebno mej Novomeščani. Gospod častnik novomeške garde Vertačič napil je v slovenskem jeziku našemu ce- sarju in carici; narod pa je pokazal, da nij pri nas tal za „hoch“ ampak le „živio“ - klici so udomačeni. Veseliti mora vsacega rodoljuba, da naša stvar zdaj po dolenjskih mestih tako vrló napreduje. G. Vertačič pa nam je dal lep izgled, da se ne smemo nikjer svojega jezika sramovati, temveč pa je naša dolžnost pri vsakej priložnosti posluževati se le materinščine, ne pa tujščine, katero nam nekateri mameluki usiljujejo. Vsa veselica vr- šila se je v najlepšem redu, kar gre posebno gg. častnikom hvala. Popoludne počastil nas je sê svojim pohodom g. državni poslanec grof Margheri.

Omeniti moramo, da nij prišel nobeden novomeških „gadov“ slovanofagov k veselici. Prav je, veselica je bila narodna, parolo dal je le narodni duh, lahko smo se zabavali brez njih. Spoznali pa smo, da je ogromna večina meščanov narodna, zategadelj jim „slava“!

Kalpurnius!

Z Goriškega 25. julija. [Izv. dop.] Meni nij dano se s političnimi stvarmi ukvar-

na razpolaganje jurasoru Migoviću, kateri si je kmalu pridobil toliko sodbene prakse, da je precej uganil, na katerem bregu je zraslo vino, ki je prišlo na stol, in koliko let je uže staro.

Radi so Migovića pozivali v društva v okolici stanujoči duhovni in posvetni gospodje, ker so ga trebali, da jim opravlja posel, ali kakor je on rekel, „službo“ stoloravnatelja, katero je umel obavljati izbornó. Pri tem službenem poslu mu nij bilo treba peresa in črnila, ampak jezik je opravil polovico posla, drugo polovico pa goltanec, govoril je in pil ga je ter razveseljeval je goste, če jih je še toliko bilo, brez razlike vere in narodnosti; to je bilo njemu vse eno, nij vprašal nikoli, od kod je ta ali oni, je-li Švaba ali Hrvat, Vlah ali Šokac, če je le storil dotičnik svojo dolžnost pri vsakej zdravici, ter izpraznil do dna čašo.

Tudi napram ženskemu spolu je bil pri-

jati, politiko prepuščam drugim, bodi si uže politično zreli ali nezreli, to mi je vse eno. Denes čutim pa vendar v sebi neki glas, ka- teri mi velevala za pero poprijeti, ter o nekeji političnej „malenkosti“ v „Slov. Narodu“ svoje mnenje razodeti, naj uže izpade kakor hoče. Povod k temu daje mi poslednji goriški dopis v „Novicah“ od 10. t. m. v katerem se sledeči stavček nahaja: „Agitacijski valovi so se ulegli, in če se sem ter tja kak Tone, kak Janko ali Mihaljko — kak agitator recimo — nij še prav pomiril, kaj mara ljudstvo zanj!“

Gospod dopisatelj se je z besedami „kaj mara ljudstvo zanj!“ gotovo dosti dosti pre- visoko spel, in to gotovo brez lastne prave volje, to je brez pravega premisleka. Gospod dopisatelj se postavlja s temi besedami tako- rekoč za „vox populi“ to pa popolnoma samo- vlastno in ne manj tudi neresnično. Sleher- nemu goriškemu Slovincu je predobro znano, katere osebe da g. dopisatelj meni, toda njemu (g. dopisatelju) pa nij, kakor se vidi, nikakor znano, kako da slovensko ljudstvo kacega Toneta, Jankota itd. štuje, kako da zanj „mara“, kajti, ako bi njemu to znano bilo, gotovo bi se ne mogel tako daleč pozabiti, kakor se je s pisanjem onega stavka pozabil. Naši Toneti, Jankoti itd. res nijso Bog si ga vedi kako „visoke“ mogočne osebe, nasprotno, vsegamogočnost jim je mej človeštvom prav pohlevno skromno stališče odločila, pa vendar jih ima slovensko goriško ljudstvo odločno v velikej časti, ono ravno zanje jako mara, ker vé, da so ravno oni tisti, kateri na vzdi- govanje ali padanje slovenskega goriškega po- litičnega barometra največ vplivajo, ker so direktno in najmarljivejše delavni. Ljudstvo vé, da en sam Tone s svojo delavnostjo ve- liko več hasne, kakor pa vsi tisti nad ljud- stvom vzvišeni gospodje, kateri menijo, da je dovelj, ako se od njih vé, da so na- rodni, da čitajo narodne časnike in da dosti- krat preveliko obilico prostega jim časa ravno s tem potratijo, da zgrabijo za pero, ter z največjim zadostenjem na delavnega moža iz ljudstva, tako „zum zeitvertreib“, naskakujejo. Z eno besedo, slovensko goriško ljudstvo pre- dobro vé, kaj da mu je en Tone, Janko itd. da mu je namreč en sam veliko več, kakor cela truma tistih, od katerih je nekdaž nekdo v državnem zboru rekel: sedere post fornacem etc. etc., in óno te možé — da vam to še enkrat povem — ravno jako časti, óno ravno zanje jako mara, ne pa ne mara.

ljuden kot stola ravnatelj, in gledal je, da vsakej ugoti ter jej podeli pri zdravici nekaj k srcu priraščenega, kadar je pa bil trezen, mu pa nij bilo mar za ženski spol, še ogibal se ga je.

Ženski spol in pa vso pisarijo v uradu si je želel v deveto deželo, čutari se je pač vse- lej nasmejal, če je le videl katero, in pa „lampaš“, to je polna sklenica vina, ta mu je nadomestoval kazenski zakonik, a kupice so mu bile paragrafi, s katerimi je meril kazni za vsakega pravično, zopet ne gledeč na vero ali narodnost, in če nego s polno čašo vina nij kaznil Migovića nikogar in nikdar v svojem življenji, take stvari je rad prepustil pisarju in paudurju.

Kakor pa na svetu vse mine, tako so minoli tudi lepi in dobri stari časi, v ka- terih se je tako živelo, in prišla je popara tudi nad jurasora Migovića v podobi absolutizma.

(Konec prih.)

Domače stvari.

— (Občni zbor „Narodne tiskarne“) v nedeljo 27. t. m. je potrdil letni račun in bilanco za leto 1878; v upravni odbor so bili voljeni gg.: dr. Karl Ahačič, dr. J. Drč, dr. F. Dominkuš, Franjo Hren, Franjo Kollman, Mat. Kreč, J. Kušar, dr. A. Mošé, dr. F. Munda, V. Pfeifer, dr. F. Papež, Ferdinand Souvan, J. Strzelba, K. Tekavčič, dr. V. Zarnik.

— (G. Josip Jurčič,) naš glavni ured- nik je za štirinajst dni šel v Bled, da se malo oddahne in za daljnje politično in literarno de- lovanje v čistem gorenjskem zraku okrepča.

— (V redutnej dvorani) so imeli včeraj ter končajo denes dopoludne v seji od 9. do 12. ure trajajočej svoja predavanja av- strijski antropologi in prazgodovinarji. Važnej- ših govorov posnetek nam je obljubljen za naš list in ga priobčimo svoj čas v „Listku“.

— (Baron Švegelj,) naš rojak, sek- cijski šef v ministerstvu vnanih stvari in dr- žavni poslanec, je daroval tukajšnjemu mu- zeju 50 gl. za izkopavanje starin.

— (Velik požar) je nastal zopet na Vrhniki minolo nedeljo večer. Strašen požar je vpepelil skoro polovico trga, okolo 40 poslo- pij, tudi cerkvico sv. Lenarta in ječo okrajne sodnije. Ogenj je nastal v nekeji maleji krčmi nasproti Golobovej hiši. Ljubljansko požarno stražo so telegrafsko na pomoč poklicali, ali nij se mogla odpelati, ker nij dobila potreb- nih konj.

— († G. dr. Kraus,) sodnik v Loki je vsled ran, zavdanih mu od roparske roke, včeraj po noči umrl. Upamo, da se g. sveto- valcu Ravnikarju, ki vodi preiskavo, po- sreči zločinca zaslediti. Ena sumljiva osoba je uže zaprta. Dr. Kraus je bil v prejšnjih letih iskren narodnik. Ko je avanziral ali je hotel avanzirati v službi, se je vrgel nemšku- tariji v roke in zlasti v poslednjih letih je bil, kakor vsi renegatje ravno tako strasten agitator za nemškutarske kandidate, kakor poprej za narodne. Če tedaj tudi obžalujemo s človeškega stališča žalostno osodo, ki je tega moža zadela, vendar ne smemo zamol- čati, da bi ta mož ostal bil v spoštovanem spominu pri svojem narodu, ko bi ne bil iz iz hruhorstva spremenil po dežmansko svoj značaj. Za izdajalce naroda svojega in domo- vine ne velja izrek: „de mortuis nil nisi bene“.

— (Dež in vedno dež,) je parola le- tošnjega leta. Komaj da par dni solnce po- sije in raztaja sneg po gorenjskih gorah, pa se pripodé od juga oblaki, vlije se dež, po gorah pa sneži in mrzli vetrovi pišejo, kakor pozno jeseni. Odkod toliko dežja letos? Neki francoski meteorolog trdi, da največji vpliv na močo ali sušo ima — mesec. Od nagnenja mesečne osi proti zemlji odvisé suha ali mokra leta. Po trditvah tega učenjaka bodo leta 1880 do 84 suha, 1885 spet mokro. Ako se pregledajo vsa leta našega stoletja gledé moče in suše, se res najde, da mesec na to vpliva. Želeti bi res uže bilo, da pridejo boljša leta, zlasti za vinogradnike, nego so jih tekom 1870 in dalje morali prenašati.

— (Razpisanih je) pet barona Karla Flödnigga ustanov za slepe. Prošnje naj se do 15. avgusta po dotičnih okrajnih glavar- stvih vložé pri ljubljanskem magistratu.

— (G. Davorin Jenko,) naš slavni rojak, je prišel iz Belega grada v svojo do- movino na Gorenjsko, da se tu nekoliko od- počije. V poslednjih letih je g. Jenko jako

marljivo delal v prosep srbske muzikalne umetnosti, ter komponiral mnogo pesni. Kako vedó v Srbiji ceniti po vsem slovanskem svetu slovečega skladatelja „Naprej zastava Slave“, kaže nam eden poslednjih brojev „Srbskih Novin“. Tam beremo v popisu koncerta gñe. Jovanke Jovanovičeve, pri katerem je pomagal g. Jenko, sledeče besede: „U nas Srba danas je prvi kompozitor D. Jenko, koji je rodom Slovenac, ali se kao južni Slovenin sa svoga dugog bavljenja medju nama i omiljenih kompozicija u obilnom broju, kao redovni član srpskoga učenoga društva (u umetničkom odboru) i kapelnik narodnog pozorišta, može smatrati za prirodjenog Srbina“.

— (Zoper ponočevanje in ponočnjaške gostilne.) Pod tem naslovom piše zadnja „Danica: Dopisnik iz Kranja 18. mal. serp. v „Slov. Nar.“ omenja neke surovosti, ki se je dogodila po kmetskih fantih v Mostah mej Kamnikom in Kranjem, in pravi k sklepu: „Končno pa moramo tisti mladi zarod v Mostah dušnim pastirjem v K. ali v katerej koli drugej fari, kamor morda ti žalostni farani pripadajo, živo priporočati, ker poduka so ti surovi ponočnjaki vsakako prav silno potrebni.“ ... Rečena je še beseda kot graja zoper ponočnjaške gostilne. K temu moramo pristaviti nekoliko prav potrebnih opomb. V prvo nas veseli, da s tem se tudi v „Slov. Nar.“ ponočevanje za hudo napako priznava in potrjuje, in ko se od naše strani porabi vsaka prilika, da bi se ta madež našega naroda odpravil, upamo pomoči v tem tudi od necerkvenih listov in pisateljev. Dalje, kar se tiče klica do duhovnih pastirjev v tej reči, je treba vedeti, da duhovni se zoper malokatero razvado toliko vojskujejo, kakor ravno zoper ponočevanje, ker oni naj bolj vedó, kolika škoda za narod na vse strani in tega izvira. Ta napaka, ki moti mladino v njenih najnevarnejših letih, je tako trdovratna, da le samo po zjedinenju vseh motij in s postavodajstvom ter z redarstvom vred bi se dalo kaj opraviti ter ponočevanje zatreti, kar bi sila veliko pomagalo k povzdigi in čvrstosti našega naroda. Kolika je škoda uže samo od te strani, ako se pomisli, da ravno vsled te pregrehe so velike množice mladine naše dežele potaknene po ječah. Kolika škoda pri hiši, pri kmetiji, na poštenju! Vendar moralično hudo je še veliko huje!“

— (Mrtvo dete), v cunjah zavito, so našli dacarji pri nekej ženski, ko je iz parnika stopila ter so jej preiskavali zavitek, ako néma kaj prepovedanega pri sebi. Izgovarjala se je, da je brez babice porodila mrtvo dete in da ga je hotela v Trst prenesti. Nečloveško mater so zaprli takoj.

— (Poredni tatovi.) Iz Rifenbergar se poroča goriškej „Soči“, da so dne 6. t. m. neznan rokovanjači ulomili skozi okno v hišo krčmarja Franceta Brezarja v Pulji in se tam dobro pogostili z vinom, kruhom in okusno svinjino, a si tudi solato pošteno zabelili. Dva dni potem je prejel krčmar anonimno pismo, v katerem se prebrisani ptiči lepo zahvaljujé na dobri jedi in pijači, ter mu priporočujó, naj prihodnjé preskrbi več olja za salato. — Štirinajst dni kasneje se je enaka godila krčmarju Francetu Pavliču; tudi pri njem so se ponočni grabeži napili vina v kleti in so prišli celó v spalnico vdove matere, ter so jej odnesli iz škrinje, kolikor so našli novcev. Krčmar in njegova soproga sta slišala sicer

nekoliko ropota v hiši, pa si nijsta nič hudega mislila, ampak sta mirno naprej počivala v božjem strahu.

Razne vesti.

* (Požar v moskovskem Kremlu.) Prejšnje prestolno mesto ruskemu carstvu starodavna Moskva ima — poleg drugih znamenitostij — tudi posebno skupino najlepših palač, carskih dvorov, poslopij za senat in orožnico, prestolnih cerkv, kloštrov itd., katera leži na 100 črevljev visocem brdu tik reke Moskve, imajoč okolo na okolo trden zid, kateri jo delí od drugega mesta. Ta najimenitnejši in najkrasnejši del mesta imenujé Moskvičani „Kreml“, in so po pravici ponosni nanj, kajti noben tujec, prispevši tja, ne gré prej iz slavne Moskve, da si ne ogleda tamkaj nagromadenih dragotin. Posebno zala cerkev je óna, kjer so Rusi venčali ali kronali svoje vladarje, a poleg te katedrale, v katerej leže pokopani vsi veliki knezi in carji ruski do Petra Velikega. Mogočno se dviga mej vsemi temi zgradami 270' visoki stoip, Ivan Veliki zvan, katerega krov je pozlačen in v katerem se nahajata dva zvana velikana: 400 tisoč funtov težki „Car-Kolokol“ v pritličji in drugi 120 tisoč funtov tehtajoči v višini. — V le-tém Kremlu dakle, kakor smo ga sedaj popisali, je dne 17. t. m. okolo jedne ure popoldne začelo goreti, in sicer se je požar porodil v Potešnij-palači, v katerej sta bivala jedino duhovnik Petrovski in dvorni furír Iušetov. Ogenj se je naglo poprijemal bližnjih poslopij v Kremlu in nevarnost je bila silno velika. Sreča, da so z mnogim naporom gasilci požar omejili in naposled tudi zadušili. Škoda je ogromna. Kakor se je dokazalo, je bilo nalašč zažgano, — ker so uže prej po ulicah raztreseni listi napovedovali, da ima skoro biti „drugi požar Moskve“.

* (Prašiči objedli) so otroka o poldrugem leti v Unterdraburgu na Koroškem, ker ga je bila neskrbna mati pustila blizu svinjaka samega, na otročjem vozičku sedečega. Sirótišče je za ranami umrlo. Neprevidna mati pride pred sodnike.

* (Kedor se hoče ženiti), naj uboga naš svet, ter naj gre v Massachusetts, v severnej Ameriki, kder 40.000 žensk zastoni čaka ženinov.

* (Kužna bolezen.) Iz Novega Jorka poroča se 25. t. m. da v Memphisu razsaja kužna bolezen rmena mrzlica, in vsak dan umre najmenj pet ljudi.

Loterijne srečke.

V Trstu 26. julija: 42. 13. 76. 11. 46.

V Linci 26. julija: 13. 69. 73. 40. 54.

Evropa: Mayer iz Gradca. — Pri Slovani: Schellender iz Celovca. — Lipold iz Idrije. — Guritt iz Gradca. — Nenda iz Dunaja. — Grot Liechtenberg iz Novega mesta. — Valsig iz Gorice. — Ivanec iz Sarja. — Hoffman iz Dunaja. — Pri Malici: Burton iz Trsta. — Friedrich iz Gradca. — Kobler iz Reke. — Much, Winterholzer, Wahman iz Dunaja. — Pri avstrijskem cesarju: Premrov iz Smartha. — Pri bavarskem dvoru: Mubel iz Trsta. — Pacher iz Bejsaka. — Buchta iz Radovljice. — Gati iz Ercegovci.

Rusci.
27. julija:

Skoraj zastonj!

Od konkurzne uprave nedavno na nič prišle velike angleške fabrike za britanija-srebro dobili smo nalog, da naj vse pri nas v zalogi ležeče blago od britanija-srebra za majheno povračilo voznine in 1/4 dela plače delavske, oddamo.

Proti vposlanju svote novcev, ali pa tudi proti povzetju samo 6 gl. 75 kr. le kot povračilo voznine od Angleške do Dunaja in kot nezatni del delavske plače, dobi vsakdo sledeče za četrti del realne vrednosti, **skoraj zastonj**, in sicer:

- 6 kom. vrlo dobrih namiznih nožev, z ročnikom od britanija-srebra, s pravo angleškimi srebrno-jeklenimi ostrinami.
- 6 „ jako finih vilic, britanija-srebro, iz jednega kosa.
- 6 „ teških žlic za jedi od britanija-srebra.
- 6 „ žlic za kavo od britanija-srebra, najboljše kvalitete.
- 1 maslini zajemalec za mleko od britanija-srebra.
- 1 teški zajemalec za juho od britanija-srebra.
- 6 podstavkov za nože od britanija-srebra.
- 6 kom. Viktorija podstavkov, fino cizelirani.
- 2 krasna namizna svečnika od britanija-srebra.

40 kom. Vse te reči so izdelane iz najfinejšega britanija-srebra, ki je na celem svetu jedina kovina, katera ostane večno bela, in se od pravega srebra tudi po 20letnem rabljenju ne more razločiti, **za kar se garantuje.**

Naslov in jedini kraj za naročila v c. kr. avstro-ogerskih provincijah: General-Depot der I. engl. Britannia-Silber-Fabriken: **Blau & Kann**, Wien, I. Elisabethstrasse Nr. 6.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Dunajska borza 28. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Gotni dr. dolg v bankovih	66	gl.	55	kr.
Gotni dr. dolg v srebru	68			
Gotni renta	78		40	
Gotni renta	126		25	
Gotni renta	826			
Gotni renta	269		25	
Gotni renta	115		75	
Gotni renta	9		21 1/2	
Gotni renta	5		48	
Gotni renta	56		80	

Zahvala.

Za mnoge presrečne dokaze najtoplejšega sočutja v bolezni in smrti našega nepozabljenega sina in brata

Josipa Potočnika,

za mnoge krasne vence, mnogobrojni čestni sprovod, posebno njegovim prijateljem trgovskega stanú, telovadnemu društvu „Sokol“, sl. čitalnici v Šiški, sl. katoliškej družbi, ki so z društvenimi prapori spremili prerano umrlega k večnemu počitku, izrekajo najiskrenejšo zahvalo

(342)

žalujóci ostali.

V Ljubljani, dne 27. julija 1879.

Koncipijent,

letos ali lani absolviran jurist dobi takoj službo v odvetniškej pisarni **dr. Papeža** v Ljubljani. (340-2)

Solska darila.

Ker se bliža konec šolskega leta in so darila pridnim učencem zopet pripuščena, dajem na znanje, da se pri meni dobiva obla zaloga različnih

podučnih in molitvenih knjig,

lepo vezanih in primernih za šolska darila po najnižjih cenah. Tudi se pri meni dobivajo „**Drago-ljubci**“, zbirka podučnih pripovedek, najnovejša delo za šolska darila in šolske knjižnice.

Ob enem priporočam vsem šolskim predstojnikom in gospodom učiteljem svojo bogato zalogo različnih **šolskih pripomočkov**. Cesar námam v zalogi, preskrbelo se bode v najkrajšem času in po najnižji ceni. Spoštovanjem

J. Giontini,

(319-2)

knjigotržec v Ljubljani.

Adolf Eberl,

zaloga oljnatih barv, laka in firneža,

v Ljubljani,

(335-2)

na Marijnem trgu, poleg frančiškanskega mostu.